

**Krav 1
HOVEDOPPGJØRET
I STATEN**

1. MAI 2014

Fra hovedsammenslutningene
LO Stat og Unio

Mandag 7. april 2014 kl. 10.00

Veksten i verdensøkonomien tok seg noe opp i siste halvdel av 2013. Veksten er imidlertid fremdeles lavere enn den var før den globale finanskrisen brøt ut for over fem år siden. For Norges handelspartnere samlet gikk veksten opp fra 0,1 prosent til 1,2 prosent i fjor. I kjølvannet av finanskrisen fører flere europeiske land en innstrammende politikk, men utsiktene for økonomisk vekst for 2014 er noe bedre enn vi har sett de siste årene.

For norsk økonomi er det i følge Norges Bank utsikter til fortsatt moderat vekst, og samlet ser bedriftene for seg at veksten kan ta seg litt opp neste halvår.

En koordinert lønnsdannelse og et godt inntektspolitisk samarbeid har vært viktige faktorer for norsk økonomisk utvikling. Vi er bedre rustet enn mange andre land gjennom høy sysselsetting og lavere arbeidsledighet. Tidligere har ansattes andel av verdiskapningen vært stabil, men de siste årene har lønnsandelen gått ned, jf. TBU 2014.

Høy kvalitet på offentlige tjenester er avgjørende forutsetninger for verdiskapningen i privat sektor samt velferd og utvikling av samfunnet. En kunnskapsbasert og omstillingsdyktig offentlig sektor er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv og privat sektors evne til omstilling og nyskaping.

Tariffavtalen og tariffoppgjøret er de viktigste redskapene for å sikre arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår, sysselsettingen og rettferdig fordeling. For å opprette høy kvalitet på tjenestene må staten rekruttere, beholde og utvikle kvalifisert arbeidskraft. Staten har den høyeste andelen arbeidstakere med høyere utdanning, og nesten 2/3 av arbeidstakerne har utdanning fra universitet og høyskole. Staten som sentral arbeidsgiver har et særlig ansvar for konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår.

Godt kvalifiserte medarbeidere er avgjørende for at statlig sektor skal kunne tilby innbyggerne kvalitativt gode tjenester. For å rekruttere de best kvalifiserte medarbeiderne til statlig sektor må lønnen være på et nivå som gjør sektoren attraktiv som arbeidsplass.

Mindrelønnsutviklingen i staten i forhold til industrien i alt (arbeidere og funksjonærer vektet i NHO-området) er 0,5 prosentpoeng i siste tariffperiode, og må kompenseres fullt ut, jf. tabellen nedenfor.

Holden III stadfestet at lønnsveksten som avtales sentralt og lokalt for konkurranseutsatt næringsliv (arbeidere og funksjonærer vektet i NHO-området) skal være normgivende for de rammer som forhandles i de øvrige oppgjørene. Historisk har det vist seg at resultatene av oppgjørene har ligget høyere både for arbeidere og funksjonærer enn det som har vært anslått.

Det må videre være rom for endringer i de relative lønnsnivåene for grupper som systematisk over tid har blitt hengende etter.

	2001– 2009	2009– 2010	2010– 2011	2011– 2012	2012 - 2013	Overheng inn i 2014
Industriarbeider NHO-området	4,3 %	3,6 %	4,4 %	4,1%	3,5%	1,2%
Industrifunksjonærer NHO-området	5,0 %	4,3 %	4,7 %	4,1%,	4,3%	1,4%
Industrien – NHO Vektet	4,7 %	4,1 %	4,6 %	4,2%	3,9%	1,3%
Staten	4,7 %	3,9 %	4,2 %	4,1%	3,5%	0,8%

Kilde: TBU

Den forventede prisveksten fra 2013 til 2014 er i TBU anslått til 2 1/4 % på årsbasis.

LO Stat og Unio legger videre til grunn at også lønnsnivået for statsansatte må gjenspeile lønnsnivået i privat sektor.

I tabellen nedenfor vises lønnsnivået i industrien vektet 10/90 for utvalgte år.

Årslønn	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Utvikling 2000– 2013
Industrien - NHO Vektet	343 000	519 000	541 000	560 000	583 000	603900	627989	83,1 %
Staten	284 000	411 000	429 000	446 000	465 000	489900	507300	78,6 %
	59000	92000	112000	114000	118000	114000	120689	

Siden om lag 90 prosent av de ansatte i staten er funksjonærer, har LO Stat og Unio et mål om at både lønnsutviklingen og lønnsnivåene i større grad må gjenspeile tilsvarende grupper i privat sektor. Lønnsutviklingen i industrien vektet med en andel på 90 prosent funksjonærer viser en forskjell på 120 700 kroner i 2013.

Det økende lønnsgapet mellom staten og privat sektor vil etter LO Stat og Unios oppfatning føre til at staten fremover vil kunne tape i kampen om de best kvalifiserte arbeidstakerne i samfunnet. Årets oppgjør må bidra til å snu denne utviklingen.

De likelønnstiltakene partene har vært enige om i tariffperioden viser en positiv utvikling på kvinners andel av menns lønn. I SBU kommer det fram at kvinners andel av menns lønn i det statlige tariffområde har steget jevnt og nå utgjør 96%.

Kvinnens andel av menns lønn Menn = 100	2006	2008	2010	2011	2012	2013
Brutto regulativlønn Heltid	92,9 %	93,7 %	94,9 %	95,5 %	95,9%	96,0%

Kilde: SBU

Lønnsnivåforskjellene for utdanningsgrupper i privat og offentlig sektor er et problem i forhold til likelønn på grunn av et kjønnsdelt arbeidsmarked.

Arbeidet for likelønn videreføres i tariffoppgjøret 2014. Også regjeringen har et selvstendig ansvar for å utjevne lønnsforskjeller mellom offentlig og privat sektor for arbeid av lik verdi. Arbeidsgiver har et ansvar for likelønn i forbindelse ved tilsetting av kvinner.

Statens lønssystem er et helhetlig og fleksibelt system som ivaretar så vel overordnede personalpolitiske mål som virksomhetsspesifikke behov. Dette baserer seg på lønnsfastsettelse generelle tillegg, avsetninger til sentrale justeringsforhandlinger og årlige lokale forhandlinger.

LO Stat og Unio vil ved årets oppgjør prioritere generelle tillegg og avsetninger til sentrale justeringsforhandlinger.

Lokale forhandlinger må ha legitimitet og det er viktig at forhandlingene og tvistemulighetene er reelle.

Det generelle tillegget på hovedlønnstabellen (A-tabellen) gis med virkning fra 1. mai 2014 og utformes som en kombinasjon av kroner og prosenter.

Det er gjennom sentrale justeringsforhandlinger at partene kan prioritere viktige satsingsområder og stillingsgrupper i staten, løse utfordringer på tvers av virksomhetene, tilrettelegge for fornying og forbedring, og vedlikeholde systemet for å opprettholde fleksibiliteten.

LO Stat og Unio vil styrke sosiale bestemmelser og sikre opparbeidede rettigheter. Lønns- og arbeidsvilkår skal være gjenstand for forhandlinger.

LO Stat og Unio mener at det er rom for et balansert og fornuftig oppgjør som sikrer de statsansatte deres andel av verdiskapningen og statens behov for god tjenesteproduksjon med god kvalitet.

På bakgrunn av det ovennevnte krever LO Stat og Unio at den økonomiske rammen ved årets oppgjør må kompensere etterslepet i siste tariffperiode og den forventede lønnsutviklingen i industrien (industriarbeider og industrifunksjonærer vektet i NHO-området).

Organisasjonene vil komme tilbake til konkrete krav på økonomi, forhandlingsbestemmelsene, fellesbestemmelsene og reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår med videre under forhandlingene.

Vi krever at hovedtariffavtalen trer i kraft 1. mai 2014 og gjelder til og med 30. april 2016.

LO Stat og Unio tar forbehold om nye og/eller endrede krav underveis i forhandlingene.

LO Stat

Tone Rønoldtangen
leder

Unio

Sigrid Lem
leder